

المسلم والتزین

So Muslim a go so Kapharahiyasan

(al Khutbah 29)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh

So agma Islam na agama atarotop a da' a inibagak iyan a nganin ko manosiya sa piakay niyan ko Muslim odi' na piangni niyan on a kabaloy niyan a mapiya i lanka', masakaw i rinayagan, malano' i tindg, sasawitan iyan so inadn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a pd sa parahiyasan a kanditar a go pagigimo.

Aya antap ko kanditar sii ko Islām na dowā: So kasapngi ko Awrat, a go so kapharahiyasan, sabap san na inipangalimo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so barmbad o manosiya sa lankap sabap ko kialboda niyan kiran ko manga nditarn sa pitharo' iyan a:

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا ﴿٢٦﴾

Hay mbawataan o Ādam sabnar a piakatoronan ami skano sa nditarn a khasapngan iyan so manga awrat iyo (Surah al A'rāf 7:26).

Na sa taw a pakazobraan iyan so isa sankā'i a dowā a btad a kasapng a go parahiyasan, na sabnar a miakasilay ko lalan o Islām sa miakatogalin ko lalan o shaytān a giyanan i pagn's ko dowā a tawathawag a piakasangor o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko mbawataan o Ādam ko oriyan o tawag a paganay, sa piakipananggilaan iyan kiran so kathalandiyang, a go so kibagakn ko kapharahiyasan sa onot ko lalakaw o shaytān, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبْوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَتَرَعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا ﴿٢٧﴾

Hay mbawataan o Ādam oba kano mapitna o shaytān sa lagid o kiapakaliyowa niyan ko dowā a loks iyo (so Ādam a go so Hawwā') sa Sorga' sa plowasn iyan kiran so nditarn iran ka an iyan kiran mapakiilay so awrat iran (Surah al A'rāf 7:27).

Go pitharo' iyan a:

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

Hay mbawataan o Ādam kowaa niyo so parahiyasan iyo sii ko langowan a sojud, a go kan kano a go inom kano sa di kano pthabowakar (Surah al A'rāf 7:31) (so masjid a maiaaloy ko āyah na pd a tafsir iyan na so sambayang, sa oman pzambayang so manosiya na paliyogat on a kanditar iyan sa makasapng ko awrat iyan)

Sabnar a inwajib o Islām ko Muslim so kasapngi niyan ko awrat iyan a so ikhaya o taw a adn a sowa' iyan sabap ko waraan iyan, so kasawa'i ron, ka an mibida' ko binatang a talandiyang, sa mapiya maaawat ko manga taw sa skaniyan bo' na patoray ron ka an mabaloy a adat iyan a mapiya.

So Islam na Agama a Kaplompioyo a go Kathatanosan:

Sii ko da pn kasiyapa o Islām ko kaphaparahiyasan a go so kapiya o bontal, na inisogo' iyan so kaplompioyo ka kagiya skaniyan i onayan o langowan a parahiyasan a mapiya, a go so bontal a malano'.

Sabnar a miapanothol a miakapoon ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Plompioyo kano ka mataan a so Islām na lompiyo (pianothol i Ibn Hibbān). So kaplompioyo na pzogo' sa paratiaya, na so paratiaya a go so khirk on na sii ko Sorga' (pianothol i at Tabarānī).

Inisogo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kalompioyo ko nditarn, go so lawas, go so walay, go so lalan, go siniyap iyan a tanto so kalompioyo ko manga ngipn, go so lima go so olo.

Kna' o ba anan piakammsa ko agama a bialoy niyan so kaplompioyo a gonsi' o paganay a simba niyan a so sambayang, a di tharimaan so sambayang o Muslim taman sa di mabaloy so lawas iyan a lompiyo, go so nditarn iyan, go so darpa' a pzambayangan iyan, giyanan na salakaw ko kaplompioyo a mipapaliyogat ko langowan o lawas, odi' na sii bo' ko anggawta' a mabibinintay ko bayan'k a so katotokawan ko Islām a so kaphaygo' a go so kapagabdas.

Amay ka so adat o manga Arab ko kaaadn iran ko kalopaan a kabagabagas a lalayan ipananalipnda' o kadaklan kiran so kaplompioyo a go so kathatanosan, na mataan a so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na miatatap a sisiyapn iyan siran ko manga nda'o niyan a tomatanod, a go so manga wasiyat iyan a mapiya sa miniporo' iyan siran ko kaphagingd iran sii sa lomang sa miakatogalin siran sii ko bandaran, sa miatago' siran ko mapiya a bontal.

Miakaoma a mama ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a komkrang so bok iyan a go so sompa' iyan na inipaginsarat on o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a kasaldaya niyan ko bok iyan, na pinggolawla niyan oriyan iyan na komiasoy, na pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Ba ini di mapiya a di so kapakaoma o isa rkano a somasarirang a olo niyan a datar o shaytān ?.

Go miailay o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a sakataw a mama a somasarirang so bok iyan na pitharo' iyan a: Ba da' a miatoon i aki anan a khisalday niyan ko bok iyan?. na miailay niyan pman a mama a marzik i nditarn na pitharo' iyan a: Ba da' a miatoon i aki anan a khipipi' iyan sankanan a soyaw niyan?.

Miakaoma a mama ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a ndiditar sa miaronot, na pitharo' on o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Adn a tamok ka? Pitharo' iyan a adn. Pitharo' o Rasūl a antonaa ko manga tamok? Pitharo' iyan a langon a tamok a inibgay rakn o Allāh, na pitharo' o iyan a:

Igira bigan ka o Allāh sa tamok na pakiilayin ka so rarad o limo' o Allāh sii rka go so sakasakaw niyan.

Biagr iyan so kinisogo'on ko kaplompioyo sii ko manga darpa' a katitimo'an sa taw, lagid igira a alongan a Jumu'at a go so dowā a Boka sa pitharo' iyan a:

Paliogat ko isa rkano amay ka kaloagan a kakowa niyan sa dowā a nditarn a pantag ko gawii a Jumu'at a salakaw ko nditarn iyan ko galbkan iyan. (pianothol i Abū Dāūd)

So Bolawan a go so Sotra a Linang na Haram ko Manga Mama:

Amay ka so Islām na piakay niyan so kaphaparahiyasan, a go sianka' iyan so kaharama on sabap ko katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

﴿٣٢﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ

Tharo' anka a: Antaa i homiarām ko parahiyasan o Allāh a so inibgay niyan ko manga oripn iyan a go so manga soti a pd sa pagpr (Surah al A'rāf 7: 32).

Ogaid na hiaman iyan sii ko manga mama so dowā sosoan a pd ko manga parahiyasan a hialal iyan ko manga babay.

- 1- So kanditar sa bolawan.
- 2- So kanditar sa sotra a linang.

Miakapoon a thothol ko Alī bin Abī Tālib, a pitharo' iyan a:

Kominowa so Nabī sa sotra sa tiago' iyan sa kawanān iyan, na kominowa sa bolawan na tiago' iyan sa diwang iyan, oriyan iyan na pitharo' iyan a, mataan a gianka'i a dowā na harām ko manga mama ko manga ummat akn.

Go miakapoon ko Umar a pitharo' iyan a: Mian'g akn so Nabī a gii niyan tharo'on a, di niyo pnditara so sotra, ka mataan a sa nditar on sii sa doniya na di niyan mapnditar sa alongan a maori (pianothol o dowā a Shaykh).

Go pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii ko kanditar sa sotra a:

Mataan a giya'i na nditarn o da a kipantag iyan (pianothol o dowā a Shaykh).

Go miailay niyan a sising a bolawan sii ko lima o mama, na liowas iyan on na inilbad iyan, sa pitharo' iyan a: Pmbabaan o isa rkano so kakhawaa niyan ko waga a pd sa apoy na thagoon iyan sa lima niyan. na miatharo' ko mama kagiya awaan o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a, kowa anka so sising ka na nggona'i nka skaniyan, na pitharo' iyan a di, Wallāhi, di akn khawaan ka sabnar a inilbad o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

Aya ibarat ankanan a sising na so pkhailay tano ko manga taw a manga tabowakar a pd sa pansom a bolawan, odi na rilos a bolawan, odi na kogitan a bolawan, odi na lolokona a bolawan a go so salakaw san.

So pman so kazising sa pirak na sabnar a piakay o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko manga mama, pianothol i al Bukhārī a miakapoon ko Ibn Umar a pitharo' iyan a

Mizising so Rasūl sa sising a pirak, oriyan iyan na phising o Abū Bakr, oriyan iyan na minitogalin ko Umar, oriyan iyan na sii ko Uthmān, oriyan iyan na miaolog ko paridi' a aya ngaran iyan na Arīs (pianothol i al Bukhārī).

So pman so salakaw ron a pd sa potaw go so salakaw ron na da' a miakambowat on a titayan a ba niyan hiaman ogaid na aya miakambowat ko Sahīh al Bukhārī, na so Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan ko mama a khabayaan iyan mangaroma a babay a inithawakim iyan a ginawa niyan ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na da niyan pangaromaa a: Ploba ka sa apiya sising a potaw Sabap san na kinowa nan a dalil o al Bukhārī sa ka hahalal o sising a potaw.

Go miaparo so kanditar sa sotra amay ka adn a bantak on a pantag sa bolong, ka sabnar a inisogo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kanditara on o Abdurrahmān bin Awf, a go so az Zubayr bin a Awwām, sabap ko minisogat kiran a sakit a gatl ko kobal iran.

So Ongangn ko Kiaharama on ko Manga Mama:

Aya bantak o Islām ko kiaharama sankā'i a dowā a shayi' sii ko manga mama na so antap a kazinanad a paparangayan a mapiya, kagiya so Islām a skaniyan na agama a

kanjihad a go bagr, na patoray a kasiyapa niyan ko kamamama'i ko mama phoon ko rinayagan a kalobay a go kalmk. Go so mama a so inisnggay o Allāh sabap ko kiataragombalay o lawas iyan a salakaw ko kiataragombalay o lawas o babay, na di ron ndait o ba niyan orada so manga babay ko kathonda sa nditarn, a go so kipagandisann ko manga kanditar.

Oriyan iyan na adn a antap iyan a kaphagingd ko talikhodan ankanan a kiaharam.

So kiaharama ko bolawan a go so sotra na sagintas ko galbk o Islām sii ko kapnggarobata niyan ko kathabowakar a lankap, ka so kathabowakar ko pamikiran o Islām na bolayoka' o kidozo' a aya pkhasabapan sa kapkhaantiyor o pagtaw, a rinayagan anan o kapanalim-bot ko kaphagingd, sa sii pkhapayag ko lompokan a maito' a mlalawlanda' sa itongan o kadaklan a kadodo'anan, a skaniyan na rido'ay o langowan a galbk a bnar a go mapiya a go kaompiya. So Qur'ān na pitharo' iyan a:

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ
فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

Igira kiabayaan ami a kabinasa mi sa isa a lipongan (ingd) na sagoon ami so manga tabowakar on (a manga taw) na mangalandada siran on na nggolalan on so siksa' ami na antiyorn ami sa samporna' a kaantiyor (Surah al Isrā' 17:16).

Go pitharo' pn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾

Da' a siogo' ami sa isa a lipongan (ingd) a pd sa phamarinta (sogo) inonta a tharo'on o langowan a tabowakar on a mataan a skami ko nganin a inisogo' rkano na somasanka' (Surah Sabā' 34:34).

Sii ko kinggolalan ankanan a sogo'an o Qur'ān na hiaram o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so langowan a rinayagan o kathabowakar sii ko kaoyagoyag o Muslim, sa sii ko kiaharama niyan ko bolawan a go so sotra sii ko manga mama, na hiaram iyan sii ko manga mama a go so manga babay so kaosara ko manga pananago'ay a bolawan a go pirak sa phakaoma bo' so osayan anan sa oriyon.

So Hikmah ko Kiapakay Niyan ko Manga Babay:

Tiabiya' so manga babay sankanan a kokoman, ka siyap ko katampar ko babay a go so kabababayi ron, a go so waraan iyan a pd sa kapkhababaya'i ko kapharahiyasan, asar ka di mabaloy so antap iyan ko parahiyasan iyan a so kapnggawi'a niyan ko manga mama, a go so kapphakazorazaba ko kabaya' iran, miaaloy ko hadīth a:

Sa dn sa babay a khakamotan (mborok) na somagad ko matitimo' a taw ka an iran mabaw ankanan a ikhakamotan iyan na skaniyan na lagid o mizina, a go so langowan o mata' na barazina (pianothol i an Nasā'ī).

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kapzapari niyan ko manga babay a:

وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ ﴿٣١﴾

Go di ran ndaphkhn so manga ski ran ka an katokawi so misosoln iran a pd sa parahiyasan (giyanan so manga sinkil ko manga ai ran) (Surah an Nūr 24: 31).

So Nditarn o babay a Muslimah:

Sabnar a hiaram o Islām ko babay so kanditar sa nditarn a phakaropa sii ko misosoln iyan ko lawas, aya ibarat anan na so khiropa niyan so lawas, balabaw ron so darpa' a katatago'an ko pitna ko lawas, go so dowā soso, a go so kasadan, a go so witan, a go so salakaw ron.

Pianothol o Abū Hurayrah a miakapoon ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pitharo' iyan a:

Dowa ka dinis a pd ko manga taw ko Naraka a da ko siran mailay; isa on so manga taw a adn a badas iran a lagid o manga ikog a sapi' a gii ran ipran'g ko manga taw (ilat anan ko manga dato a manga salimbot a rido'ay o pagtaw) ika dowa; so manga babay a ndiditar a talandiyang a phakagawi' a mapasang i kazadoratan a so manga olo iran na lagid o manga batobato o pagti a onta a malalamping, di siran phakasold ko Sorga' a go di ran khabaw so baw niyan ka so baw niyan na mawatan sa manaya manaya (pianothol i Muslim).

Giyankanan a hadīth na bialoy niyan siran a manga babay a ndiditar, ka kagiya adn a manga nditarn iran, ogaid na manga talandiyang siran ka kagiya so nditarn iran na di niyan khatonay so kapakasapng sabap ko kanipis iyan a go so kain's iyan, sa miniropa niyan ba dn so pag'nsn iyan (so tig o khibasa on a; Likhban so pinto' na marayag so paytaw. Giyankanan a nditarn na aya komakalilid sankā'i a masa ko manga babay.

So pman so manga pinalot iran na inisayan iyan ko batobato a onta a mala', sabap sa lagid iyan o phagilayin anka'i a khaadn a btad sankā'i a masa a kapapantagan, a miangaaadn on so manga darpa' a pthanoran sa bok o manga babay (kawāfir - Salon) ko gii ron kapharasi, a giyanka'i a manga darpa' na aya kalilid a gomagalbk on na manga mama a go manga bayot, sa pkhakowa iran on so mala' a pirak, kna' o ba sambo taman, ka kadaklan ko manga babay a di niyan pn zanaan so bok iyan a pakaasal, na phagosar sa bok a inmbaalan a gii niyan phantaan, ka an mapayag a tonganay a maoml a go masinaw a go malano', na mala' a kaphakagawi' iyan ko tanod o manga mama.

Aya piakammsa sankanan a hadīth na piakathompok iyan so kapangalandada ko kadato' a go so kinidozo' o parangay, na giyanan na mbnarn o kamamasaan, ka kagiya so manga dato' a giimangalandada a gii ran thaoripnn so pagtaw, na phagosarn iran anka'i a manga babay sa kapkhadadag o pagtaw sa pkhalipatan iran so kapmbinasaa kiran o manga dato' ka matatala' siran ko tla' iran ko pithibarang a warna o manga babay a kasasandngan iran. Sa di ran khatayod so katitikay ran ko btad a lankap ko parinta.

So Kapananayani o Babay ko Mama a go so kapananayani o Mama ko Babay:

Piakalankap o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pd sa isasapar ko babay so kanditar iyan sa nditarn a mama, a go isasapar ko mama so kanditar iyan sa nditarn a babay, sa pimorkaan iyan so giimanayansayan a mama ko babay, a go so giimanayansayan a babay ko mama, phaka-sold sankanan a kapananayan so giimanayan sii ko katharo', a go so manga goagoay a go so bontal a kalalakaw a go so kanditar a go so salakaw ron.

Mataan a aya marata' a khizogat ko kaoyagoyag a ithioba ko sagorompong, na skaniyan so kaliyo ko waraan, a go so kaawa ko btad a kalalayaman, so babay a go

so mama na adn a manga paratobowan iran a mattndo', sa othababay so mama, na thamama so babay, na giyanan dn so kasagala a go so kaantiyor.

Sabnar a iniitong o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pd ko manga taw a kiamorkaan ko doniya a go sa alongan a maori, a go tiarima o manga malāikat a nkanan a morka' kiran, na so mama a bialoy o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a mama na biabay niyan a ginawa niyan, na piananayanan iyan so manga babay, go so babay a inadn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a babay, na mithamama, sa siyanan iyan so mama.

So Nditarn a Kapakiilaylayin a go Kazalibantog:

Aya tamana' a lankap ko kasawiti ko manga pipiya a pd sa pangn'nkn odi' na panginginomn odi' na nditarn, na di maadn sii ko kaparoliya on so kathabowakar, a go so kazalibantog.

So kathabowakar (Isrāf) na skaniyan so kalawani ko taman a mattndo' ko kasawiti ko halāl, so pman so kazalibantog na btad a mitotompok ko niyat a go so pamikiran a di so kitotompok iyan ko rinayagan, a aya mababantak on na kapakin'gn'gn, a go kapmasla, a go kambantogan sii ko manga taw, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾

So Allāh na di niyan khābayaan so langowan a mapasang i kambantogan. (Surah al Hadīd 57:23).

Pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa taw a toyokn iyan so nditarn iyan sa kambantogan, na di skaniyan ilayin o Allāh ko alongan a Qiyāmah (kiaopakatan ko dowā a Imām).

Sii ko kaphananggila'i o Muslim ko kapagambog, na inisapar o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so nditarn a mapapayag on so kazalibantog, a so maphakasorazab iyan so kambantogan, go so kapakiilaylayin ko manga taw, sii ko hadīth na miaaloy a:

Sa taw a nditar sa nditarn a kazalibantog na pakanditarn o Allāh sa nditarn a kapakadapanas sa alongan a Qiyāmah. Sabnar a inizaan o mama so Ibn Umar, o antonaa i pnditarn akn ko manga nditarn? na pitharo' iyan a; So nditarn a di ka on pamagrgan o pkhadadawayan (sabap ko karata' iyan a go so bontal iyan) a go di ka on paawingan o manga bilangataw. Aya maana niyan na oba niyan kasobra'i so dianka' a kapaginontolan.

Manga Oripn o Allāh.

Sii ko kian'ga tano sankā'i a bandingan, na panamaran tano a kabaloy tano a sanang a Muslim a pphagintaw ko lalan o Islam sa tarotop a onot ko kabaya' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), ka an tano mambagi'an so limo' iyan sa doniya na sampay sa alongan a maori.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.